

Manglende opplysninger kan føre til reaksjon fra Statens helsetilsyn

Tannleger har, i likhet med annet helsepersonell, plikt til å gi Statens helsetilsyn og Helsetilsynet i fylket de opplysninger som tilsynsmyndigheten krever. Det finnes flere eksempler på at tannleger ikke har etterkommet slike krav. Ved å unnlate å gi slik informasjon kan en risikere å bli ilagt advarsel av Helsetilsynet. I ytterste konsekvens kan man også bli fratatt autorisasjonen

Plikten til å utlevere opplysninger følger av § 30 i helsepersonelloven. Regelen sier at helsepersonell skal gi Statens helsetilsyn og Helsetilsynet i fylket adgang til virksomhetens lokaler, og gi alle de opplysninger som anses påkrevd for utøvelsen av tilsyn med helsepersonells virksomhet. Helsepersonell skal uten hinder av taushetsplikten utlevere de dokumenter, lyd- og bildeopptak og lignende som kreves av Statens helsetilsyn og Helsetilsynet (fylkeslegen) i fylket. Det er en forutsetning for et effektivt tilsyn med helsetjenesten og helsepersonell at aktørene gir opplysninger og samarbeider med tilsynsmyndigheten.

I noen tilfeller velger helsepersonell å ignorere tilsynsmyndighetenes henvendelse og forsøker derigjennom å unndra seg tilsyn. En slik atferd kan resultere i at kritikkverdige og uforvarselige forhold ikke blir avdekket, og heller ikke rettet. Dersom en tannlege ikke svarer på en slik henvendelse fra tilsynsmyndigheten, kan det få konsekvenser for vedkommende.

Statens helsetilsyn kan i slike tilfeller med hjemmel i helsepersonellovens §§ 56 og 57 gi vedkommende en administrativ reaksjon. Reaksjonen kan være advarsel eller i ytterste konsekvens tilbakekalling av autorisasjon.

Utlevering av journal

En tannlege kan komme itilsynsmyndighetenes søkelys ved at en pasient klager ham eller henne inn til Helsetil-

synet i fylket. I de aller fleste tilfelle er det nødvendig med pasientens journal for å kunne vurdere klagen. Den vanligste unnlatsen blant tannleger er å ikke oversende journalen i tråd med tilsynsmyndighetens anmodning.

Det kan være ulike årsaker til at tannlegen ikke følger opp. Noen er redd journalen er så mangelfull at den i seg selv kan forårsake en reaksjon fra helsemyndighetene. Andre har så dårlige administrative rutiner at journalen ikke kan fremskaffes. Atter andre velger rett og slett å heve seg over myndighetenes pålegg og ignorerer henvendelsen.

Om man skulle komme i den situasjonen at man får en tilsynssak mot seg som følge av behandlingen av en pasient der journalen mangler, er det viktig å ta kontakt med Helsetilsynet i fylket. Det vil i alle tilfelle være bedre å forsøke ærlig å rekonstruere hva som hendte under behandlingen enn å ikke ta kontakt i det hele tatt. Dersom man velger å ikke presentere sin versjon av saksforholdet, kan man risikere at klagerens syn alene blir tillagt uforholdsmessig stor vekt.

I lys av at nesten 90% av alle tilsynssaker avsluttes uten formelle reaksjoner, er det etter Helsetilsynets vurdering beklagelig at enkelte opptrer som om de ikke var omfattet av regelverket i helsepersonellovens § 30, når de for øvrig opptrer i tråd med myndighetskravet om forsvarlig og omsorgsfull behandling.

Når det gjelder tannleger har det vært flere tilfeller der journalen til nettopp den pasienten det gjelder har forsvunnet i flytting, vannskade, brannskade, innbrudd i bod eller ved lignende hendelser.

Plikten til å gi andre nødvendige opplysninger

Tannleger har altså plikt til å gi alle de opplysninger som er nødvendige for utøvelsen av tilsyn med deres virksomhet. Plikten til å utlevere opplysninger

gjelder selv om en ut ifra egen vurdering anser klagen som grunnløs.

Eksempel på opplysninger, i tillegg til pasientens journal, som en har plikt til å utlevere, er utskrift av timebok, modeller og røntgenbilder. I tillegg kan dokumentasjon som bekrefter bruk av reseptbelagte legemidler bli etterspurt.

Ved tilsyn med hygien på klinikken kan det være nødvendig å utlevere skriftlige rutiner eller annen dokumentasjon som understøtter hvilke hygiene-rutiner som følges.

En tannlege har imidlertid ikke plikt til å utlevere helseoplysninger om seg selv eller om andre personlige forhold. Dersom tilsynsmyndighetene skal innhente denne type taushetsbelagte opplysninger, må det innhentes samtykke fra den involverte.

Det presiseres imidlertid at selv om man ikke har plikt til å utlevere slike opplysninger om seg selv, fritas man ikke fra plikten til å svare på henvendelser fra tilsynsmyndighetene.

Er man i tvil om på hvilken måte man skal fremlegge de opplysninger man har for Statens helsetilsyn, kan man kontakte Tannlegeforeningen eller søke juridisk hjelp før man svarer. Mange er ikke vant til å forklare seg skriftlig om slike forhold, og kan derfor ha god nytte av profesjonell hjelp.

Konsekvenser av å ikke svare

Dersom en velger å ignorere en henvendelse fra helsemyndighetene, er det å betrakte som et brudd på helsepersonellovens § 30. Dette pliktbruddet kan få konsekvenser for den enkelte. I 2003 avsluttet Helsetilsynet åtte saker der det ble gitt advarsel helt eller delvis med bakgrunn i brudd på helsepersonellovens § 30. I tillegg ble en lege, en sykepleier og en psykolog fratatt autorisasjonen helt eller delvis på samme grunnlag.

*Aleidis Løken
seniorrådgiver,
Statens helsetilsyn
Avdeling for tilsynssaker*